

Privlačenje ulaganja u Republiku Hrvatsku

Zagreb, ožujak, 2021.

American Chamber of Commerce in Croatia *Američka gospodarska komora u Hrvatskoj*

Sadržaj

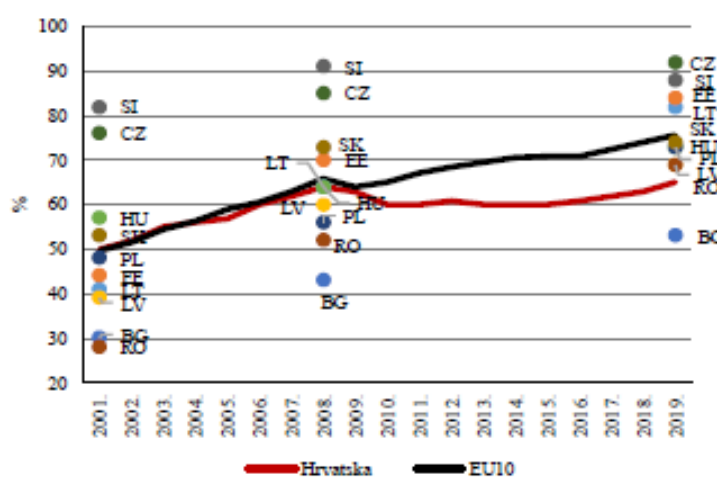
Uvod	3
Stanje u Hrvatskoj	6
Primjeri dobre prakse u EU	8
Republika Poljska	8
Češka Republika	9
Preporuke	10
Unapređenje organizacije i procesa rada s investitorima	11
Dorada Zakona o poticanju ulaganja	11
Priprema i raspoloživost informacija za potencijalne investitore	12
Unaprjeđenje promotivnih aktivnosti	13
Zaključak	14

Uvod

Kao članica Europske unije Republika Hrvatska se – i uz ponovni gospodarski rast ostvaren od 2015. godine – po većini ekonomskih pokazatelja nalazi na dnu liste zemalja članica.

Hrvatsko konvergiranje, približavanje prosjeku razvijenosti EU stagnira zadnje desetljeće dok je većina usporedivih zemalja središnje i istočne Europe, tzv. Nove Europe, ostvarila bolje rezultate:

Slika 1. – BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći u % prosjeka EU-a

Izvor: Nacionalna razvojna strategija RH do 2030

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine dodatno ukazuje na značajno zaostajanje produktivnosti hrvatske ekonomije, niske stope udjela izvoza u BDP-u, kao i nisku aktivnost i zaposlenost stanovništva u usporedbi s tim zemljama.

Razvojna strategija definira i jasne ciljeve za te pokazatelje za 2030. – uključujući rast stope zaposlenosti sa sadašnjih 67% na 75%, što zahtjeva stvaranje dodatnih 200.000 (!) novih radnih mjesta povrh sadašnje zaposlenosti u idućih 10 godina.

Razvojna strategija spominje i značaj internacionalizacije, ključnu važnost jačanja izvoznog dijela ekonomije i investicija privatnog sektora u ostvarivanju tih ciljeva.

Američka gospodarska komora u Hrvatskoj u ovom stajalištu želi dodatno naglasiti važnost upravo **investicija privatnog sektora i to inozemnih izravnih ulaganja** koja uključuju hrvatsku ekonomiju u globalne lance vrijednosti kao značajnog preduvjeta rasta i razvoja u idućoj dekadi bez kojeg će se ciljevi Nacionalne razvojne strategije teško ostvariti. AmCham time nastavlja svoje kontinuirano zalaganje za poboljšanje poslovnog okruženja i rast ulaganja u Republici Hrvatskoj.

Jedna od važnih razvojnih razlika usporedivih zemlja središnje i istočne Europe je upravo u njihovom značajno većem uključivanju u europsko i svjetsko gospodarstvo, ulaskom u međunarodne lance proizvodnje i pružanja usluga. To uključivanje se u zadnjih 20-ak godina velikim dijelom provelo kroz privlačenje, realizaciju i razvoj inozemnih izravnih ulaganja privatnih poduzeća.

Takve investicije su se dogodile u proizvodnim djelatnostima u različitim sektorima, primjerice automobilskom i aeronautičkom, kao i u različitim uslužnim djelatnostima, kroz primjerice otvaranje centara za poslovne usluge, informatičke tehnologije ili istraživanje i razvoj.

Takva vrsta investicija pozitivno utječe na gospodarstva kroz kreiranje značajne dodatne zaposlenosti, transfer novih tehnologija, znanja i metoda rada, rast izvoza i međunarodne konkurentnosti, a svime time i na razvojno presudan rast ukupne produktivnosti poduzeća i gospodarstva.

Primjer ostvarene zaposlenosti u automobilskom i sektoru pružanja poslovnih usluga:

CEE Direktna zaposlenost u automobilskoj proizvodnji 2018

Država	Direktna zaposlenost u proizvodnji
Bugarska	23.777
Hrvatska	2.919
Rep. Češka	181.415
Estonija	2.880
Mađarska	101.865
Latvija	2.317
Litva	6.163
Poljska	213.708
Rumunjska	190.848
Slovačka	81.273
Slovenija	15.887
Ukupno	823.052

Izvor: *European Automobile Manufacturers' Association (ACEA) Automobile Industry Pocket Guide 2020-2021*

CEE Poslovne usluge 2019

BPO, SSC/GBS, IT, R&D centri

Država	Ukupna zaposlenost u sektoru
Bugarska	72.200
Rep. Češka	112.000
Estonija	10.000
Mađarska	72.700
Latvija	9.000
Litva	16.900
Poljska	330.000
Rumunjska	131.000
Slovačka	37.000
Ukupno	790.800

Izvor: ABSL EMEA Business Services Landscape 2020

Investicije tog tipa u pravilu su dugoročne i s protekom vremena s jedne strane utječu na razvoj vještina i znanja zaposlenika, s druge povećavaju složenost poslova koje obavljaju, a time i dodanu vrijednost lokalnim gospodarstvima.

Kreiranjem radnih mjesta ujedno pružaju priliku za veći izbor, kompleksnije i bolje plaćene poslove za lokalne zaposlenike smanjujući time potrebu za ekonomskom emigracijom. Isto tako, mogu imati pozitivni utjecaj na ravnomjerniji regionalni razvoj – uslužne investicije tehnološkog ili istraživačkog tipa dolaze najčešće u velike gradove i sveučilišne centre, ali s druge strane proizvodne investicije biraju mjesta izvan velikih gradova.

Nedavno pojavljivanje globalnih napetosti vezanih uz trgovinske tokove, uvođenje protekcionističkih mjera kao i utjecaj pandemije Covid-19 na poslovanje potaknulo je poduzeća na dodatno razmišljanje o premještanju dijelova proizvodnje ili pružanja usluga bliže tržištima na kojima posluju (tzv. *nearshoring*), što otvara nove prilike za Hrvatsku da privuče ulaganja s obzirom na svoje članstvo u EU i jedinstvenom europskom tržištu.

Stanje u Hrvatskoj

U prvom razdoblju prije ulaska u Europsku uniju, inozemna izravna ulaganja u Republiku Hrvatsku odnosila su se uglavnom na uslužne djelatnosti financija i osiguranja, telekomunikacija, maloprodaje, nekretnina, medija, dijelom i u turizam, energetiku i sektor proizvodnje hrane i pića. Te su inozemne investicije primarno bile orijentirane na pružanje usluga ili proizvodnju za interno domaće tržište. Po svojim karakteristikama dobrim dijelom radilo se o tzv. „*brownfield*“ investicijama, odnosno realizirale su se putem akvizicije postojećih poduzeća.

Nakon ulaska Hrvatske u EU dogodio se vidljivi porast interesa potencijalnih međunarodnih investitora i za drugi tip ulaganja, onih orijentiranih prvenstveno na proizvodnju ili pružanje usluga za velika europska ili globalna tržišta, uključivanjem u globalne lance vrijednosti. Te investicije su češće tzv. „*greenfield*“ tipa, odnosno ulaganja u osnivanje i izgradnju novih poduzeća koja donose značajnije stvaranje radnih mjesta i veću stabilnost ekonomskom rastu zemlje domaćina s obzirom na svoju širu izveznu orijentiranost.

Jedan dio investicija tog tipa se i realizirao, najviše u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske i području Istre i primorja, i to u proizvodnim, ali i uslužnim djelatnostima gdje se najdinamičnijim pokazao IT sektor, posebno u aktivnostima razvoja softvera. Rezultati investicija u proizvodnu djelatnost mogu se vidjeti i kroz njihov doprinos rastu udjela izvoza roba u BDP-u koji je od 2013. rastao brže i postao veći od udjela turizma u BDP-u Hrvatske.

Ipak, broj iskorištenih prilika još uvijek je relativno mali i Hrvatska i dalje značajno zaostaje u privlačenju i realizaciji takvih investicija prema zemljama Nove Europe.

Interes i prilike za privlačenje novih investicija tog izvezno orijentiranog tipa i dalje postoje, između ostalog i zbog zasićenosti tradicionalnih zemalja-lokacija s već realiziranim investicijama, ali je potrebno ciljano i aktivno se pripremiti i raditi na njihovom privlačenju.

Iskustvo i istraživanja pokazuju da su pri donošenju odluke o izboru lokacije za ulaganje potencijalnim investitorima ključni sljedeći kriteriji:

- 1) Raspoloživost zaposlenika s različitim vještinama** – uključujući regionalnu i edukacijsku strukturu potencijalnih zaposlenika, obrazovni sustav, znanje stranih jezika, radna i kulturološka kompatibilnost.
- 2) Troškovna konkurentnost** - uključujući ukupni trošak zaposlenika, troškove korištenja infrastrukture, porezne i regulatorne troškove kao i raspoložive poticaji za nove investicije.
- 3) Poslovno okruženje** - procjena poslovnog okruženja koja se odnosi na transparentnost poslovnih propisa i njihove primjene, brzinu pokretanja investicije, predvidljivost uvjeta poslovanja i pravnu sigurnost (npr. zaštita intelektualnog vlasništva, zaštita podataka i regulativa tržišnog natjecanja). Važna je i razvijenost infrastrukture kao što su raspoloživost poslovnih

prostora i prometna povezanost, ali i percipirana poslovna kompatibilnost, standard života i sigurnost pojedine lokacije.

4) Digitalna spremnost - najnoviji kriterij unutar koje se procjenjuje postojeća digitalna infrastruktura, opća razina digitalnih vještina, razina korištenja digitalnih alata i procesa u javnom i privatnom sektoru te razina digitalne sigurnosti.

Trenutno, Republika Hrvatska može biti konkurentna u:

- Potencijalnoj raspoloživosti traženih profila zaposlenika, jednim dijelom i zbog još uvijek manjeg broja realiziranih investicija;
- Dijelovima troškova poslovanja i poticajima za ulaganja – pri čemu se troškovi rada zaposlenika, kao važan element odabira lokacije, mogu procijeniti kao generalno konkurentni u usporedbi s tzv. zrelim investicijskim lokacijama i kao viši, ali s tendencijom približavanja prema tzv. lokacijama nove generacije u zemljama središnje i istočne Europe;
- Jednom dijelu poslovnog okruženja koji se odnosi na članstvo u Europskoj uniji, djelomice infrastrukturu, kompatibilan pristup radu i poslovanju, pozitivnim standardima života i sigurnosti;
- Dijelovima digitalne spremnosti – kao što su digitalne vještine kod mladih osoba i djelomično digitalizirani procesi i usluge.

Negativan dojam i prepreke za privlačenje novih investicija odnose se prvenstveno na dio poslovnog okruženja vezanog uz transparentnost poslovnih propisa i njihovu primjenu, predvidljivost uvjeta poslovanja, brzinu pokretanja investicije, nedovoljnu pravnu sigurnost, nisku efikasnost pravosuđa te rizik korupcije. Kontinuirana poboljšanja u tim područjima moraju biti u fokusu Republike Hrvatske ukoliko stvarno želi poboljšati ulagačko poslovno okruženje i ozbiljno raditi na privlačenju novih investicija.

Treba napomenuti i da Republika Hrvatska još uvijek nije percipirana kao postojeća i uspješna investicijska destinacija u djelatnostima od interesa investitora. Naime, koncept ulagačke destinacije podrazumijeva već određeni postojeći broj investicija u pojedinoj djelatnosti koje pokazuju pozitivna iskustva investitora, već postojeću raširenost traženih znanja i vještina, te razumijevanje poslovanja tih djelatnosti. Takva percepcija destinacije služi kao preporuka i privlači dodatne investicije u toj djelatnosti, ali i ukupno.

Primjeri dobre prakse u EU

Republika Poljska

Prema podacima kanadske Vlade, između 2004. i 2015. godine, iznos inozemnih izravnih ulaganja u Poljskoj povećao se sa 41,4 milijarde na 143,8 milijardi dolara¹. Postoji nekoliko razloga zbog kojih strane tvrtke smatraju Poljsku privlačnim mjestom za svoje ulaganje:

- Poljska je bila jedna od rijetkih zemalja u EU u kojoj su se stvarni jedinični troškovi rada smanjivali od 2004. godine;
- Poljska ima pristup jedinstvenom tržištu EU s više od 500 milijuna kupaca, kao i velikom domaćem tržištu od cca. 38 milijuna kupaca;
- Poljska je izvor mlade, kvalificirane radne snage s dobrim znanjem stranih jezika;
- Poljska je izgradila sustav poticaja (kako domaćih tako i iz EU izvora) za poticanje stranih ulaganja.

Mnogo je prilika za inozemne tvrtke da dobiju financijsku potporu za projekte u Poljskoj kako iz fondova EU, tako i iz domaćih izvora. Ovisno o opsegu projekta, mogu biti dostupni različiti izvori i vrste podrške. Stoga je prilikom razmatranja novog ulaganja u Poljskoj važno da se svaki slučaj analizira pojedinačno, a Poljska agencija za ulaganje i trgovinu pruža takve informacije i podršku investitorima.

Prema podacima u OECD-a iz 2017. godine, više od jedne trećine (34% u 2014. godini) gospodarske aktivnosti (BDP) u Poljskoj ovisi o inozemnim tržištima, isto kao u Austriji i Belgiji². Tvrtke u stranom vlasništvu igraju značajnu ulogu u povećanju izvoza jer čine 56% poljskog bruto izvoza robe. Inozemna izravna ulaganja u Poljsku (ekvivalentno 40% BDP-a u 2015. godini) bila su osam puta veća od iznosa poljskih ulaganja u inozemstvo (5%).

Najveće izvozne industrije u Poljskoj su motorna vozila te hrana i piće. Inozemna izravna ulaganja u industriju motornih vozila imaju važnu ulogu u integraciji GVC-a, a poduzeća u stranom vlasništvu čine 90% ukupnog izvoza u smislu dodane vrijednosti. Poljska ima relativno nizak udio uslužnih djelatnosti u svom izvozu, a to je povezano s relativno malim udjelom inozemnih investicija u uslužni sektor.

Poljska agencija za ulaganje i trgovinu (PAIH) ima predstavništva na mnogim tržištima koja su ocijenjena kao strateški važna za privlačenje investicija ili predstavljanje domaćeg gospodarstva. Ta predstavništva su educirana i opremljena za brendiranje Poljske kao poželjne investicijske destinacije te privlačenje izravnih stranih ulaganja. Također, predstavništva su na raspolaganju

---

¹ <https://www.tradecommissioner.gc.ca/poland-pologne/market-facts-faits-sur-le-marche/0001856.aspx?lang=eng#fnb1>

² <http://www.oecd.org/investment/POLAND-trade-investment-statistical-country-note.pdf>

poljskim poduzetnicima koji svoja ulaganja žele ostvariti na stranim tržištima. Prema podacima iz 2019. godine, PAIH je dosad ostvario ili podržao više od 800 projekata inozemnih izravnih ulaganja, privukao više od 20 milijardi EUR investicija i pomogao u stvaranju više od 200,000 a novih radnih mjesta.

Češka Republika

Inozemna izravna ulaganja imala su glavnu ulogu u središnjoj i istočnoj Europi (CEE) općenito, a posebno u Češkoj. Prema podacima Eurostata, odnosno statistike stranih povezanih društava (FATS) iz 2019. godine, gotovo jedna trećina svih radnih mjesta u Češkoj dolazi od multinacionalnih korporacija (MNC), što je više nego u bilo kojoj drugoj zemlji srednje i istočne Europe³. Takve multinacionalne korporacije mogu osigurati veće plaće jer imaju oko 25% veće troškove po zaposleniku od nacionalnog prosjeka. Nadalje, zaposlenici u multinacionalnim korporacijama imaju 60% veću produktivnost rada, dok je promet po osobi gotovo dvostruko veći.

Inozemna izravna ulaganja u Češku značajno su porasla u posljednjih 25 godina. Porasla su s oko 10% BDP-a početkom 1990-ih na više od 60% u 2010-ima. Među zemljama Višegradske skupine (V4), Češka i Mađarska imaju najvišu razinu stranih ulaganja kao udio u BDP-u. Proizvodnja motornih vozila, financijske usluge, veleprodaja i maloprodaja ključni su sektori inozemnih ulaganja u Češkoj. Strane investicije u uslužni sektor povećale su se u posljednja dva desetljeća, dosegnuvši 60% udjela u izravnim stranim ulaganjima. Financije i usluge osiguranja predstavljaju najveći udio, narastavši s 15% u 2000. na 27% ukupnog udjela u 2016., nakon čega slijedi veleprodaja i maloprodaja s oko 10%. Proizvodnja motornih vozila predstavlja oko 8% stranih ulaganja i četvrtinu cjelokupnog ulaganja u proizvodnju. Ova razina je ostala manje-više ista tijekom godina (sa 6,3% udjela u 2000. godini)

Češka je pružila razne poticaje za privlačenje inozemnih izravnih ulaganja, greenfield i brownfield ulaganja. Multinacionalnim korporacijama su dostupne olakšice poreza na dohodak do 10 godina, subvencije za stvaranje novih radnih mjesta i snižene cijene za zemljište. Potpore i subvencije veće su u regijama s većom nezaposlenošću, a ulaganja u proizvodnju i tehnološke centre imaju dodatne pogodnosti. Određena velika ulaganja dobila su status strateškog ulaganja i, umjesto porezne olakšice, dobili bi veći dio poticaja u novcu, tzv. Cash Grant.

Poput Poljske, Češka također ima državnu agenciju sa sličnim ciljem i zadaćama. CzechInvest aktivno sudjeluje na strateškim inozemnim tržištima putem svojih predstavništva u SAD-u, Kanadi, Kini, Rusiji, Njemačkoj, Japanu i mnogim drugim državama diljem svijeta. Njihov zadatak je također brendiranje i promocija Češke kao preferiranog tržišta za izravna strana ulaganja, ali i pružanje podrške stranim investitorima. Samo u 2019., CzechInvest je sudjelovao u sklapanju 94 investicijskih projekata, organizirao je 479 specijaliziranih događanja u Češkoj te 164 u inozemstvu. Osim toga, CzechInvest tvrdi da su u 2019. godini njihove

³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/eb042_en.pdf

aktivnosti u inozemstvu potaknule ozbiljan interes za investiranje u Češku kod 132 strane kompanije i investitora⁴.

Dodatno bi htjeli naglasiti, a kako prenosi i McKinsey, da su porezni propisi važni u odlukama o lokaciji ulaganja za tvrtke i ljude, no važno je napomenuti da porezne olakšice same po sebi ne privlače tvrtke i ljude⁵. One imaju ulogu tek nakon uspostavljanja drugih, važnijih, nefinancijskih čimbenika. Nefinancijski poticaji mogu uključivati obuku radne snage, ulaganje u infrastrukturu, ubrzanje procedura i pristup građevinskom zemljištu. Istraživanje korporacija iz 2019. godine koje razmišljaju o proširenju ili preseljenju pokazalo je da su dostupnost radne snage svrstali kao glavni prioritet u izviđanju lokacija za potencijalna ulaganja, nekoliko mjesta ispred poreznih olakšica i poticaja. Isto je istraživanje također otkrilo da se kvaliteta života nalazi iznad poticaja. Ukratko, korporacije odabiru lokacije na temelju najprije ukupne spremnosti i kvaliteta za ulaganje, a zatim, pri finalizaciji izbora, mogu razmotriti i formalne poticaje.

Nefinancijski poticaji presudni su za ulazak u fazu razmatranja. Nadalje, te su korekcije dobre za zajednicu jer imaju dugoročni učinak koji zajednici donosi koristi i povrh dogovora s pojedinom tvrtkom. Primjerice, kao dio poticaja i ulaganja potrebnih za privlačenje BMW-a i stvaranje klastera za proizvodnju automobila, Južna Karolina je obećala i isporučila veće kapacitete u svojoj međunarodnoj zračnoj luci Charleston. Prema istraživanju, isticanje nefinancijskih poticaja u paketu za privlačenje tvrtki može biti izrazito uvjerljivo te najčešće ono što čini razliku.

Preporuke

Kako bi se Hrvatska upisala na kartu poželjnih ulagačkih destinacija, potrebno je usmjeriti se poboljšanju pristupa, načina rada te postizanju boljih rezultata u privlačenju inozemnih izravnih ulaganja.

Predlažemo definiranje strateškog plana ciljeva i aktivnosti za privlačenje inozemnih ulaganja s naglaskom na izvozno orijentirane investicije koje donose značajnije stvaranje radnih mjesta – kao dokument deriviran iz Nacionalne razvojne strategije 2030.

Predlažemo dodatno napraviti analizu i usporedbu trenutne organizacije i načina rada Uprave za internacionalizaciju Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja s najboljim praksama u usporedivim zemljama Nove Europe, npr. Češkom, Slovačkom ili Poljskom i zaključke ugraditi u promjene, odnosno prilagodbu organizacije i načina rada s investitorima.

---

⁴ <https://www.czechinvest.org/getattachment/91097f2c-2856-45b2-8a22-14e9ac74fa5a/Vyrocnni-zprava-2019>

⁵ <https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/how-state-and-local-governments-win-at-attracting-companies?cid=other-soc-lkn-mip-mka-oth-1909--&sid=2652640307&linkId=73893839>

Unapređenje organizacije i procesa rada s investitorima

Osnivanje jedinstvene kontakt točke za ulagače

Predlažemo da se razmotri ponovno formiranje Agencije za privlačenje investicija i rad s investitorima. Kroz takvu jedinstvenu kontakt točku povećala bi se transparentnost i razumljivost za potencijalne investitore. Istovremeno bi se naglasila važnost koju Republika Hrvatska daje privlačenju međunarodnih investicija.

Sektorski pristup privlačenju ulaganja

Predlažemo doradu sektorski fokusiranog pristupa privlačenju investicija po regijama – s jasnim planom privlačenja ulaganja u definirane prioritetne gospodarske djelatnosti određene županije s obzirom na njihove postojeće konkurentske prednosti.

Modernizacija procesa prijave, odobravanja i praćenja investicijskih projekata.

Kako bi se ubrzala sama procedura prijave investicijskih projekata za poticaje propisane Zakonom o poticanju ulaganja, predlažemo modernizaciju procesa prijave, odobravanja i praćenja investicijskih projekata na način da se:

- digitaliziraju svi formati dokumenata, predaja svih zahtjeva i praćenje statusa odobravanja kroz jedinstvenu aplikaciju s internetskim pristupom;
- optimizira sadržaj dokumentacije za prijavu investicijskog projekta na način da na primjer nije potrebna predaja detaljnih dugoročnih planova na samom početku realizacije projekta. Kasnija izvješća i zahtjevi za potpore rade se temeljem ostvarene investicije i rezultata.
- Optimizira sadržaj i količina dokumentacije za godišnja izvješća i zahtjeve za isplate potpora s eliminacijom dupliranja traženog i integriranja s postojećim e-servisima kao što su eHZMO, ePorezna i dr.

S obzirom da se privlačenje investicija odvija u konkurentskom okruženju drugih članica EU i susjednih zemalja, važno je uspostaviti cjelovit uslužni pristup investitorima koji pokazuje želju, ambiciju i profesionalnost namjera Republike Hrvatske i svih institucija koje su uključene u promociju i rad s njima.

Dorada Zakona o poticanju ulaganja

Iako smatramo da Republika Hrvatska ima konkurentan model zakonom propisanih poticaja za ulaganja, predlažemo izradu analize i usporedbu modela investicijskih poticaja koje nude zemlje Nove Europe s naglaskom na detalje

modela po djelatnostima proizvodnje i pružanja usluga te specifičnih sektora koje se želi privući.

Temeljem analize, predlažemo razmatranje mogućih izmjena hrvatskog regulatornog okvira s ciljem korištenja svih mogućnosti dozvoljenih unutar EU legislative za to područje.

Priprema i raspoloživost informacija za potencijalne investitore

S ciljem što bolje informiranosti potencijalnih ulagača o konkurentskim prednostima Hrvatske predlažemo oformiti i redovito ažurirati baze podataka koje se odnose na:

Ulagačke informacije

Sve informacije o Hrvatskoj kao ulagačkoj destinaciji:

- već realizirane investicije u Hrvatskoj, prema sektorima i županijama
- postojeće poduzetničke zone i tehnološke parkove s detaljnim informacijama o njihovoj spremnosti za prihvrat investitora
- raspoložive dobavljače u Hrvatskoj, posebno za proizvodne investicije
- regionalne i mikro-lokacijske uvjete za poslovanje, poput lokalnog poslovnog okruženja, infrastrukture, visine troškova, raspoloživih dodatnih lokalnih poticaja i sl.

Ljudske potencijale

S obzirom da je raspoloživost ljudskih potencijala jedna od ključnih informacija potrebnih za odabir ulagačke destinacije, predlažemo izradu i objavu mape ljudskih potencijala, odnosno profila zaposlenika u Hrvatskoj, s informacijama o:

- regionalnoj i obrazovnoj strukturi potencijalnih zaposlenika
- znanju stranih jezika i drugih vještina
- očekivanim budućim rezultatima obrazovnog sustava
- regionalnim razinama troškova rada

Pregled mogućih financiranja iz EU fondova

Predlažemo izradu transparentnog i za korisnike jasnog pregleda raspoloživih sredstava za financiranje iz EU fondova i mogućnosti koje postoje za potencijalne investitore dodatno uz one propisane Zakonom o poticanju ulaganja.

Sve ove baze podataka trebale bi se nalaziti objedinjene na jednom komunikacijskom mjestu namijenjenom ulagačima. Pristup pripremljenim bazama podataka trebao bi

biti razvijen u obliku digitalne aplikacije s aktivnim ažuriranjem i mogućnosti transparentnog pristupa za postojeće i potencijalne nove investitore.

Unaprjeđenje promotivnih aktivnosti

Modernizacija središnje internetske stranice za privlačenje investicija

S obzirom da internetska stranica namijenjena ulagačima već postoji i sadrži dio informacija namijenjenih ulagačima, predlažemo redizajn i doradu središnje internetske stranice za privlačenje investicija u Hrvatskoj na način da obuhvati sve relevantne informacije, uključujući poveznice na predložene digitalne aplikacije za korištenje pripremljenih baza podataka te za predaju i odobravanje svih zahtjeva vezanih uz ulagačke projekte.

Aktivna promocija na međunarodnim tržištima

Predlažemo planiranje i sudjelovanje na svim raspoloživim međunarodnim događanjima, suradnju s institucijama i uključivanje u procese koji pružaju platforme za komunikaciju o Hrvatskoj kao poželjnoj poslovnoj lokaciji i nude mogućnost kontakata s potencijalnim investitorima.

Komunikacija Hrvatske kao poželje ulagačke destinacije

U svim promotivnim, marketinškim i drugim aktivnostima usmjerenima ka privlačenju ulaganja u Hrvatsku, smatramo da bi trebalo kontinuirano komunicirati sliku Republike Hrvatske kao zemlje koja se želi transformirati u modernu i ambicioznu zemlju članicu EU, fokusiranu na svoj ekonomski razvoj, sudjelovanje u jedinstvenom europskom tržištu, ekonomska partnerstva u svijetu i privlačenje kvalitetnih međunarodnih investicija – pritom i kao zemlja s ugodnim i sigurnim uvjetima za život i rad.

Smatramo kako bi se trebala osigurati sredstva i organizirati redovna komunikacija ostvarenih investicijskih rezultata te ciljeva i razloga za pojačan rad na privlačenju inozemnih izravnih ulaganja kako prema domaćoj javnosti tako i prema međunarodnoj javnosti i poslovnim krugovima.

Predlažemo da se sredstva potrebna za pripremu i održavanje unapređene organizacije rada, alate i aktivnosti vezane uz privlačenje investicija pokušaju osigurati kroz **europsku financijsku perspektivu 2021- 2017**, te da ih se uključi u pripreme strateških dokumenata kao što su **Nacionalni plan za opravak i otpornost i Operativne programe višegodišnjeg financijskog okvira**.

Zaključak

Ovim stajalištem AmCham želi istaknuti značaj i ulogu investicija privatnog sektora – posebno inozemnih izravnih ulaganja fokusiranih na izvozna tržišta – u ekonomskom rastu i modernizaciji hrvatske ekonomije.

Takve investicije donose važno uključivanje u globalne lance vrijednosti, otvaranje značajnog broja radnih mjesta, transfer tehnologija, znanja i modela rada – što dodatno rezultira i rastom produktivnosti i konkurentnosti nacionalne ekonomije.

Pozitivni ekonomski rezultati usporedivih zemalja Nove Europe jasno pokazuju da su te investicije neizostavne za postizanje ubrzanog i stabilnog ekonomskog rasta i približavanje prosjeku razvijenosti Europske unije.

Preporučene dodatne aktivnosti na privlačenju i razvoju međunarodnih izravnih ulaganja dale bi i direktni doprinos ostvarenju ciljeva postavljenih u Nacionalnoj razvojnoj strategiji.

Za dodatne informacije molimo kontaktirajte:
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
Andrea Doko Jelušić,
Izvršna direktorica T: 01 4836 777
E: andrea.doko@amcham.hr